

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS pārbaudes lietā Nr. 2021-50-4AB Rīgā

03.01.2022.

Nr. 6-6/1
[persona A]
[e-pasta adrese]

Par tiesību aizsardzības mehānisma efektivitāti

Tiesībsargs ir saņēmis Jūsu 2020.gada 20.jūlija iesniegumu (reģistrētu 23.07.2020. ar Nr.893).

Iesniegumā informējat, ka Jums bija noslēgti darba līgumi ar SIA [X] un SIA [Y], kurās pildījāt grāmatveža pienākumus. Abas sabiedrības ar ierobežotu atbildību pieder vienai un tai pašai personai – [personai A]. [Persona A] 2016.gada martā nebrīdinot samazinājis Jūsu ikmēneša atalgojumu no 370 euro mēnesī uz 72,55 euro mēnesī (bruto). Pret darba algas samazinājumu iebildāt, tomēr Jūsu mutvārdu iebildumi netika ņemti vērā. Darba attiecības ar darba devēju izbeidzāt attiecīgi saskaņā ar darba līgumā noteikto termiņu un abpusēji vienojoties. 2017.gada 9.martā vērsāties Valsts darba inspekcijā par prettiesisku darba algas samazinājumu un algas neizmaksāšanu, tomēr 2017.gada 24.aprīlī tika pieņemts lēmums par administratīvās lietvedības izbeigšanu, jo darba tiesību pārkāpumi netika konstatēti. Minētais lēmums Jums netika paziņots, kā rezultātā Jums bija liegtas tiesības to apstrīdēt. 2017.gada 2.oktobrī vērsāties ar pieteikumu Daugavpils tiesā par neizmaksātās darba algas piedziņu. Darba devējs iesniedza tiesā 2016.gada 1.februāra vienošanos par darba algas likmes izmaiņām, kuru nebijāt parakstījusi. 2018.gada 8.februārī vērsāties ar iesniegumu Valsts policijā par iespējamu dokumenta viltošanu, kā rezultātā 2018.gada 21.februārī tika ierosināts kriminālprocess Nr.[1...18]. Daugavpils tiesa 2018.gada 20.martā lietā Nr.[C1...17] apturēja tiesvedību līdz laikam, kad likumīgā spēkā stāsies galīgais nolēmums kriminālprocesā Nr.[1...18]. Kriminālprocesā tika nozīmēta paraksta ekspertīze, un 2018.gada 17.jūlija eksperta atzinumā konstatēts, ka parakstu uz vienošanās neizpildījāt Jūs. Kriminālprocesa ietvaros noraidīts Jūsu pieteikums par atzīšanu par cietušo. Izmantojāt Jums pieejamos tiesību aizsardzības mehānismus, pārsūdzot lēmumu prokuratūras iestādēs, tomēr Jūsu sūdzības tika noraidītas. Pēc nepieciešamo kriminālprocesuālo darbību veikšanas 2018.gada 30.oktobrī kriminālprocess Nr.[1...18] apturēts, jo nav iespējams noskaidrot aizdomās turamo personu. Iesniegumā lūdzat pārbaudīt, vai kriminālprocesa Nr.[1...18] laikā ir ievērotas Jūsu kriminālprocesā noteiktās tiesības un principi.

Tiesībsarga likuma 24.panta otrajā daļā ir noteikts: “Izskatījis personas iesniegumu, tiesībsargs ierosina pārbaudes lietu, ja tas atbilst tiesībsarga funkcijām un uzdevumiem un personas norādīto jautājumu ir iespējams risināt.” Izvērtējot Jūsu iesniegumā minētos apstākļus un tam pievienotos dokumentus, **tika ierosināta pārbaudes lieta par tiesību aizsardzības mehānismu efektivitāti sakarā ar Jūsu sūdzību izskatīšanu kriminālprocesā Nr.[1...18].** Tiesībsargs sniegs savu vērtējumu pēc tiem materiāliem, kuri ir viņa rīcībā, jo attiecībā uz Jūsu

sūdzību izskatīšanas procesu uzskata tos par pietiekamiem. Atzinumā netiks vērtēta kriminālprocesā Nr.[1...18] iegūto pierādījumu pamatotība pēc būtības.

Pārējā iesnieguma daļā pārbaudes lieta netika ierosināta turpmāk minēto apsvērumu dēļ. Lai objektīvi izvērtētu kriminālprocesā veiktās darbības, tajā skaitā tās, kuras skar Jūsu tiesību ievērošanu, nepieciešams iegūt objektīvu informāciju par kriminālprocesu. Tas ir iespējams vienīgi iepazīstoties ar kriminālprocesa materiāliem. Lai gan iesniegumā norādāt, ka kriminālprocesā Nr.[1...18] 2018.gada 30.oktobrī ir pieņemts lēmums par tā apturēšanu, tas nav uzskatāms par pabeigtu (galīgais nolēmums kriminālprocesā nav pieņemts). Vēršu uzmanību uz Kriminālprocesa likuma 337.panta pirmo daļu, kas nosaka: "Kriminālprocesa laikā krimināllietā esošie materiāli ir izmeklēšanas noslēpums un ar tiem drīkst iepazīties amatpersonas, kuras veic kriminālprocesu, kā arī personas, kurām minētās amatpersonas attiecīgos materiālus uzrāda šajā likumā paredzētajā kārtībā." Tiesībsargs nav to amatpersonu lokā, kurām ir tiesības iepazīties ar kriminālprocesa materiāliem.

Tādējādi par tiesību aizsardzības mehānisma pieejamību un efektivitāti sniedzu turpmāk minēto atzinumu.

[1] Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 13.pantā ir noteikts, ka ikvienam, kura tiesības un brīvības, kas noteiktas šajā Konvencijā, ir pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu aizsardzību no valsts institūciju puses, neskatoties uz to, ka pārkāpumu ir izdarījušas personas, pildot publiskos dienesta pienākumus. Tādējādi Konvencija paredz, ka ikvienam, kurš uzskata, ka viņa Konvencijā garantētās tiesības un brīvības ir pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzības mehānismu.¹ Ņemot vērā, ka iesniegumā izsakāt neapmierinātību par to, kā tika izvērtētas Jūsu sūdzības pirmstiesas kriminālprocesa uzraudzības kārtībā, tad ir pārbaudāms pirmstiesas kriminālprocesa uzraudzības mehānisms, ko veic prokuratūras iestādes, lai novērstu iespējamus pārkāpumus kriminālprocesā un nodrošinātu tiesību uz taisnīgu tiesu ievērošanu.

[2] Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT) ir noteikusi minimālos standartus, kas ir saprotams ar efektīvu tiesību aizsardzības mehānismu. Minimālie efektīvas izmeklēšanas standarti ECT izpratnē ietver sevī prasību pēc izmeklēšanas neatkarības, neieinteresētības un publiskuma, kā arī pienākumu atbildīgai institūcijai veikt operatīvu izmeklēšanu ar pienācīgu rūpību.² Vienlaikus tiek izvirzītas prasības par izmeklēšanas uzsākšanas savlaicīgumu, kā arī tās veikšanu saprātīgā laika periodā. Ir vērā ņemams, ka pastāv šķēršļi vai grūtības, kas noteiktos apstākļos var kavēt izmeklēšanu.³ Līdz ar to prokuratūras veiktās uzraudzības efektivitāte kriminālprocesā Nr.[1...18] vērtējama atbilstoši minētajiem kritērijiem.

[3] ECT ir norādījusi, ka viens no efektīvas izmeklēšanas minimālajiem standartiem ir to personu, kuras veic izmeklēšanu, neatkarība no izmeklējamajos notikumos iesaistītajām personām.⁴ Satversmes tiesa ir secinājusi, ka prokuratūru noteiktās jomās Latvijā var uzskatīt par efektīvu un pieejamu tiesību aizsardzības līdzekli, jo prokurora statuss un loma likumības uzraudzībā, nodrošina sūdzību neatkarīgu un objektīvu izskatīšanu atbilstoši Konvencijas 13.pantam.⁵ Pārbaudes lietas materiālos nav informācijas, kas norādītu uz prokuratūras neobjektivitāti vai ieinteresētību, veicot uzraudzību par izmeklēšanu pirmstiesas kriminālprocesā Nr.[1...18].

¹ ECT 1978.gada 6.septembra spriedums lietā *Klass v. FRG*, §64.

² ECT 2008.gada 28.janvāra spriedums lietā *Maslova and Nalbandov v Russia* §91

³ ECT 2005.gada 24.februāra spriedums lietā *Isayeva, Yusupova and Bazayeva v Russia* §236

⁴ ECT 2010.gada 21.decembra spriedums lietā *Jasinskis v Latvia* §74-75

⁵ Satversmes tiesas 2004.gada 11.oktobra spriedums lietā Nr.2004-06-01 19. p.

[4] Izmeklēšanas savlaicīguma prasība, papildus iepriekš minētajiem apsvērumiem, izriet arī no nepieciešamības savlaicīgi iegūt pierādījumus un veikt izmeklēšanas darbības, kas vēlākā laika posmā varētu būt neiespējami vai pārmērīgi apgrūtināsi.⁶

No lietas materiāliem redzams, ka prokuratūra kriminālprocesā Nr.[1...18] pārbaudes veica uz Jūsu sūdzību pamata. Uz visām sūdzībām tika sniegtas atbildes. Ņemot vērā atbilžu sniegšanas laiku secināms, ka katrai no prokuratūras pārbaudēm bija nepieciešams viens mēnesis vai mazāk laika. Kopumā secināms, ka prokuratūras uzraudzības mehānisms īstenots, ievērojot Kriminālprocesa likuma 336.panta pirmo daļu un 337.pantu redakcijā, kas bija spēkā sūdzību iesniegšanas laikā. Nepieciešamības gadījumā prokuratūra ir pieprasījusi kriminālprocesa materiālus, tādējādi iegūstot iespēju izvērtēt visu lietā pieejamo informāciju, lai novērtētu Jūsu sūdzībās minētos argumentus. Tajā skaitā argumentus par iespējamu kriminālprocesa vilcināšanu. Tādējādi nav konstatējami šķēršļi prokuratūrai iegūt pārbaudei nepieciešamo informāciju, kā arī pārbaudes ir veiktas savlaicīgi.

[5] Iesniegumā vairākkārt atkārtojat, ka prokurori, iespējams, nav rūpīgi lasījuši Jūsu sūdzības. Tādējādi izsakāt bažas par to, ka atbildes uz Jūsu sūdzībām tika sniegtas formāli. Secīgi, lai vispusīgi izvērtētu tiesību aizsardzības mehānisma efektivitāti, tiks izvērtēts, vai prokuratūras iestādes ir sniegušas savu vērtējumu uz Jūsu iesniegumos un sūdzībās norādītajiem būtiskākajiem argumentiem.

[6] No Jūsu 2018.gada 4.aprīļa iesnieguma ar lūgumu atzīt Jūs par cietušo kriminālprocesā Nr.[1...18], redzams, ka sākotnējā iesniegumā procesa virzītājam, bet vēlāk sūdzībās prokuroriem esat izvirzījusi vairākus argumentus, par kuriem vēlējāties saņemt attiecīgo kriminālprocesu uzraugošo amatpersonu vērtējumu:

- 1) par iemesliem Jūsu neatzīšanai par cietušo personu;
- 2) par izmeklētāja [persona C] izteikumiem, iespējams, maldinot Jūs;
- 3) par iespējamo ekspertīzes nozīmēšanu novēloti (kriminālprocesa vilcināšanu);
- 4) par tiesībām iepazīties ar kriminālprocesa materiāliem, tajā skaitā lēmumu par ekspertīzes nozīmēšanu.

[6.1] Izvērtējot uz Jūsu sūdzībām sniegtās prokuroru atbildes⁷, secināms, ka tajās ir sniegts vērtējums uz Jūsu izteiktajiem argumentiem. Jums ir paskaidrots, kas ir uzskatāms par Krimināllikuma 275.pantā paredzētā noziedzīga nodarījuma objektu un kādēļ Jūs pašlaik nav iespējams atzīt par cietušo personu. Vienlaikus ir paskaidrots, kādiem apstākļiem iestājoties, var tikt atkārtoti vērtēts jautājums par Jūsu atzīšanu par cietušo. Latgales tiesas apgabala prokuratūras virsprokurors [persona D] 2018.gada 26.jūlija atbildē Nr.210-2018-00705 ir izteicis vērtējumu par kriminālprocesa iespējamo vilcināšanu, to nekonstatējot. Tāpat šajā atbildē ir paskaidrots, kam un kad ir tiesības iepazīties ar kriminālprocesa materiāliem, tajā skaitā lēmumu par ekspertīzes nozīmēšanu, proti, ka cietušajai personai šādas tiesības ir pēc pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanas.

[6.2] Atzīstams, ka prokuratūras iestāžu sniegtajās atbildēs nav atrodams skaidri izteikts vērtējums par izmeklētāja [personas C] rīcību, iespējams, maldinot Jūs, proti, ka [personu B] būs iespējams saukt pie kriminālatbildības vien tad, ja tiks pierādīts, ka tieši viņš ir viltojis parakstu uz 2016.gada 1.februāra vienošanās. Tomēr šāds vērtējums ir sniegts Valsts policijas Iekšējās kontroles biroja priekšnieces [personas E] 2018.gada 17.septembra atbildē Nr.20/-31383, kur norādīts, ka izvērtējot Jūsu sūdzību un pievienotos materiālus, kā arī, saņemot paskaidrojumu no izmeklētāja [personas C], netika gūti pierādījumi tam, ka izmeklētājs [persona C] būtu rīkojies

⁶ ECT 2010.gada 21.decembra spriedums lietā *Jasinskis v Latvia* §79

⁷ Daugavpils prokuratūras prokurores [personas F] 2018.gada 7.maija atbilde Nr.N-212-2018-01328 un 2018.gada 24.maija atbilde Nr.N-212-2018-01526; Daugavpils prokuratūras virsprokurores [personas G] 2018.gada 20.jūnija atbilde Nr.N-212-2018-01770; Latgales tiesas apgabala prokuratūras virsprokurora [personas D] 2018.gada 13.jūlija atbilde Nr.N-210-2018-00678.

pretēji normatīvo aktu prasībām vai būtu pārkāpis Valsts policijas ētikas kodeksa nosacījumus, veicot izmeklēšanas darbības kriminālprocesā Nr.[1...18].

[6.3] Tiesībsarga ieskatā, iestādei (amatpersonai) izvērtējot sūdzību savas kompetences ietvaros, ir pienākums ņemt vērā visus tajā paustos argumentus un pamatot pieņemto nolēmumu, lai gan sūdzības iesniedzējs, gan neatkarīgs vērtētājs varētu saprast, kā iestāde (amatpersona) ir nonākusi pie tieši šāda iznākuma. Tomēr šis pienākums nepieprasa ietvert lēmumā izvērstu atbildi uz katru iesniedzēja argumentu. Šāda prasība neizriet ne no Latvijas Republikas Satversmes ne arī no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas. Iestādei (amatpersonai) ir jāizvērtē tos argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tikai tad, ja nav analizēts tāds būtisks vai izšķirošs arguments, kas varētu ietekmēt lēmuma rezultātu vai procesa taisnīgu norisi, varētu konstatēt, ka personai pieejamais tiesību aizsardzības mehānisms nav bijis efektīvs. Konkrētajā situācijā tas nav konstatējams. Tas, cik detalizēta atbilde ir jāsniedz uz sūdzību, ir atkarīgs no katras lietas individuālajiem apstākļiem. Turklāt fakts, ka personas jautājums nav atrisināts tā, kā viņa, vērsoties ar iesniegumu, to ir vēlējies, nenozīmē, ka iestāde nav sniegusi atbildi pēc būtības.⁸

[6.4] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, nav pamata uzskatīt, ka Jums pieejamais tiesību aizsardzības mehānisms saistībā ar 2018.gada 4.aprīļa iesnieguma izskatīšanu ir bijis neefektīvs.

[7] Savukārt 2019.gada 30.janvārī vērsāties ar iesniegumu pie Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka. Iesniegumā un turpmākajās sūdzībās prokuratūras iestādēm konsekventi izvirzījāt vairākus jautājumus:

- 1) kādēļ pēc tam, kad ekspertīzē tika konstatēts Jūsu paraksta viltojums, procesa virzītājs nav lēmis par Jūsu atzīšanu par cietušo;
- 2) vai kriminālprocesā ir ievērotas Jūsu tiesības;
- 3) kādas darbības ir veiktas kriminālprocesā līdz tā izbeigšanai;
- 4) kādēļ ir apturēts kriminālprocess Nr.[1...18].

[7.1] Izvērtējot sniegtās atbildes, secināms, ka Jums ir izskaidroti interesējošie jautājumi. Prokuroru atbildēs paskaidrots, ka kriminālprocess Nr.[1...18] ir apturēts, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 400.panta pirmo daļu. Ņemot vērā, ka Jums šajā kriminālprocesā ir liecinieka statuss, tad procesa virzītājam nav pienākums iepazīstināt ar veiktajām izmeklēšanas darbībām, turklāt minētā informācija uzskatāma par izmeklēšanas noslēpumu. Vienlaikus prokuroru [personas F]⁹, [personas G]¹⁰ un [personas D]¹¹ atbildēs ir norādīts, ka, pārbaudot kriminālprocesa materiālus, nav konstatēti Jūsu tiesību vai kriminālprocesa pamatprincipu pārkāpumi. Norādīts, ka Jūsu lūgums par atzīšanu par cietušo atkārtoti netiek vērtēts.

[7.2] Vienlaikus, vērtējot visas Jums sniegtās atbildes to kopsakarībā, jo īpaši Daugavpils prokuratūras prokurores [personas F] 2018.gada 24.maija atbildi ar vēlāk sniegtajām atbildēm, secināms, ka šī atbilde satur skaidrojumu, ka pie noteiktiem apstākļiem, proti, ekspertīzē konstatējot Jūsu paraksta viltojumu uz 2016.gada 1.februāra vienošanās, Jūs tiksiet atzīta par cietušo kriminālprocesā Nr.[1...18]. Kā norādījis Latgales tiesas apgabala prokuratūras virsprokurors [persona D] 2019.gada 21.maija atbildē, tad prokurore [persona F] šādu argumentāciju ir izteikusi priekšlaicīgi. No šīs atbildes saprotams, ka lietā ievāktie pierādījumi kopsakarībā ar ekspertīzes rezultātiem nedeva pamatu atzīt Jūs par cietušo.

[7.3] Tiesībsarga ieskatā, jebkurai iestādei un amatpersonai uz personas iesniegumu ir jāsniedz korekta atbilde, atbilstoši savai kompetencei un no tiesiskā regulējuma izrietošajām

⁸ Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Briede J. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 454.lpp

⁹ Daugavpils prokuratūras prokurores [personas F] 2019.gada 15.marta atbilde Nr.N-212-2019-00816

¹⁰ Daugavpils prokuratūras virsprokurores [personas G] 2019.gada 11.aprīļa atbilde Nr.N-212-2019-01119

¹¹ Latgales tiesas apgabala prokuratūras virsprokurora [personas D] 2019.gada 21.maija atbilde Nr.N210-2019-00528

pilnvarām. Atbildē sniegtajai informācijai ir jābūt patiesai, konkrētajai situācijai atbilstoši un skaidri saprotamai.

Ja personai sniegtā atbilde saturētu apgalvojumus vai pieņēmumus, kuri neatbilst realitātei vai vies iesniedzējam konkrētajā situācijā nepamatotas gaidas par nākotnē sagaidāmu rezultātu, kas var nepiepildīties, tad šāda atbilde var mazināt personas turpmāko uzticēšanos valstij, kā arī var novest pie tā, ka nākamreiz vajadzības gadījumā persona var atturēties no vērsšanās valsts iestādēs, lai aizsargātu savas likumiskās intereses, jo tai nebūs pašlēmības par sniegtās atbildes atbilstību reālajai situācijai un valsts iestādes rīcības atbilstību atbildē sniegtajai informācijai. Šāda situācija ilgtermiņā nekādā veidā neveicinātu iedzīvotāju vēlēšanos ziņot par iespējamiem pārkāpumiem valsts amatpersonu vai iestāžu rīcībā, bet tieši pretēji – atturētu viņus no šādas rīcības, kas varētu nodarīt būtisku kaitējumu valstī pastāvošajai demokrātijai un tiesiskumam.

[7.4] Tādējādi Daugavpils prokuratūras prokurores [personas F] rīcība, iekļaujot 2018.gada 24.maija atbildē priekšlaicīgu apgalvojumu par to, ka, konstatējot paraksta viltojumu, būs pamats lemt par noziedzīga nodarījuma pārkvalificēšanu pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, kā arī lemt par Jūsu atzīšanu par cietušu, varēja Jums radīt maldīgu priekšstatu par to, pie kādiem apstākļiem Jūs varēsiet tikt atzīta par cietušu. Tomēr Latgales tiesas apgabala prokuratūras virsprokurors [persona D] 2019.gada 21.maija atbildē ir atzinis šādu prokurores [personas F] apgalvojumu par priekšlaicīgu, precizējot informāciju un sniedzot korektu skaidrojumu. Tādējādi arī šajā daļā prokuratūras uzraudzības mehānisms ir atzīstams par efektīvu, jo iepriekš nekorekti sniegtā informācija tika labota un tika sniegts atbilstošs paskaidrojums.

[7.5] Tādējādi arī Jūsu 2019.gada 30.janvāra iesnieguma izskatīšanas mehānisms ir atzīstams par efektīvu.

[8] Kopumā secināms, ka Jūsu iesniegumos un sūdzības nav norādītas tādas būtiskas ziņas, kuras prokuratūras amatpersonas būtu atstājušas bez ievēribas, nedodot tām savu novērtējumu.

[8.1] Ne katrai izmeklēšanai jābūt veiksmīgai vai rezultātam jāsakrīt ar iesniedzēja notikuma redzējumu. Notikumu izmeklēšana (pārbaude) veicama rūpīgi, un valstij vienmēr jāvēlās noskaidrot notikušā apstākļus, nepaļaujoties uz priekšlaicīgiem vai virspusējiem secinājumiem.¹² Attiecīgi tas vien, ka Jūsu un prokuratūras redzējums par procesa virzītāja rīcības un lēmumu tiesiskumu atšķiras, nav pietiekams pamats izdarīt secinājumus par uzraudzības un veikto pārbaudi rūpību un efektivitāti kriminālprocesā. Vienlaikus atzīmējams, ka personai nav subjektīvo tiesību pieprasīt saukt citu personu pie kriminālatbildības un tas, ka kriminālprocesā pieņemtie lēmumi vai veiktās darbības neatbilst personas priekšstatam par to, kādām tām ir jābūt, nepadara kriminālprocesā pieņemtos lēmumus par prettiesiskiem vai prokuratūras veikto uzraudzības procesu par neefektīvu.

[8.2] Prokuratūras sniegtajās atbildēs ir vērtēti Jūsu iesniegumos norādītie jautājumi un izteiktie lūgumi, kā arī izvērtēti sniegtas atbildes uz tiem. Ņemot vērā minēto, secinu, ka **prokuratūras uzraudzības mehānisms sakarā ar Jūsu sūdzību izskatīšanu kriminālprocesā Nr.[1...18] bija efektīvs.**

Pārbaudes lieta tiek pabeigta.

Papildus iepriekš minētajam vērsu uzmanību uz turpmāk minēto. Kriminālprocess Nr.[1...18] ir apturēts, jo ir veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības un nav izdevies noskaidrot noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu. Savukārt civillietā Nr.[C1...17] par neizmaksātās darba algas piedziņu ir apturēta tiesvedība līdz laikam, kad likumīgā spēkā stāsies galīgais nolēmums kriminālprocesā Nr.[1...18].

Latvijas Republikas Satversmes 92.pants garantē, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā (ātrā un efektīvā procesā) ir viens no tiesību uz taisnīgu tiesu pamatelementiem. Satversmes tiesa ir norādījusi, ka jēdziens “aizstāvēt tiesības” Satversmes 92.panta izpratnē nevis tiesības uz neierobežoti ilgu tiesas

¹² ECT 2006.gada 26.janvāra spriedums lietā *Mikheyev v. Russia* §107

procesu, bet, gluži otrādi, tiesības uz procesu, kuram saprātīgā laikā jānoslēdzas ar spēkā stājušos tiesas spriedumu.¹³ Saprātīgā termiņa ievērošanas prasības mērķis ir, pirmkārt, garantēt, ka saprātīgā termiņā ar tiesas nolēmumu tiek izbeigta nedrošā situācija, kādā persona atrodas, kamēr tiek noskaidrotas tiesiskās attiecības, par kurām ir strīds (civillietās) vai personas vainas atzīšana (krimināllietā). Tādējādi tiek nodrošināta arī tiesiskā stabilitāte un noteiktība.¹⁴

Tiesībsarga ieskatā nav iespējams prognozēt, kad kriminālprocesā Nr.[1...18] varētu tikt atjaunota tiesvedība un varētu tikt panākts taisnīgs krimināltiesisko attiecību noregulējums. Līdz ar to civillietā Nr.[C1...17] paredzamā nākotnē nebūs iespējams atjaunot tiesvedību un panākt ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību. Tādējādi Jūs pašlaik atrodas ieilgušā tiesiskās nenoteiktības situācijā, un nav paredzams, kad šī situācija drīzumā varētu izbeigties.

Lai veicinātu Jūsu tiesību uz taisnīgu tiesu ievērošanu, nodrošinātu civillietas Nr.[C1...17] izskatīšanu saprātīgā termiņā un panāktu Jūsu ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību taisnīga tiesas nolēmuma veidā, Jums ir tiesības vērsties Daugavpils tiesā ar lūgumu atjaunot tiesvedību civillietā Nr.[C1...17], savu lūgumu cita starpā pamatojot ar to, ka nav paredzams, kad kriminālprocesā Nr.[1...18] tiks pieņemts un stāsies spēkā galīgais nolēmums. Vienlaikus Jums ir tiesības iesniegt lūgumu tiesai pieprasīt no kriminālprocesa Nr.[1...18] materiāliem tajā veiktās rokraksta ekspertīzes eksperta atzinumu un izskatīt lietu, pamatojoties uz tajā iegūtajiem pierādījumiem.

Ar cieņu
tiesībsarga vietniece

Ineta Piļāne

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

¹³ Satversmes tiesas 2010.gada 17.maija spriedums lietā Nr.2009-93-01, 12.2. punkts.

¹⁴ *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*. Ed. by Van Dijk F., Van Hoof F., A - Zwaak L. Antwerpen; Oxford: Intersentia, 2006, p. 602.-603.